

AKCE

in.ihned.cz/zahranici

mohl zúčastnit kterýkoli občan Benátské republiky, nyní to mohou být pouze občané Benátek.

Pro závody jsou výsostně důležité tři pomůcky. Jednak je to takzvaný spaghetti neboli cordin – tedy špagát místo startovní čáry, která je u městských zahrad. Pak je to paleta – kůl umístěný uprostřed Grand kanálu před kostelem Sant'Andrea, kolem něhož musejí lodě proplout, než se vydají na průjezd kanálem zpět. A konečně takzvaná machina, což je plovoucí konstrukce označující konec závodu, na které se rovněž předávají ceny vítězům.

Závody se konají celkem čtyři, pro různé kategorie. Prvním závodem po historickém průvodu je závod dětí na dvojveslicích zvaných pupparini. Jsou to velmi technické lodě, které prověří schopnosti závodníků. Následuje závod žen na lodích zvaných mascarete. Jejich jméno je odvozeno od přídě lodi, jež připomíná masku. Mascarety jsou lehké dvojveslice, které kdysi na benátských kanálech používaly kurtizány. Třetím závodem je závod mužských šestiveslic na lodích caorline. To jsou lodě původně používané k přepravě nákladu. Dnes ale k tomuto účelu slouží velmi zřídka. Pro plavbu přes lagunu bývaly vybaveny i plachtou.

Vrcholem závodů je závod šampionů na dvojveslicích gondolini – lehkých lodích ve tvaru gondoly, ale mnohem užších, delších

a rychlejších. Jejich ovládání vyžaduje velkou zručnost, kterou nejvíce ocení právě veslaři, což jsou popravdě všichni Benátčané.

Podle tradice jsou vítězové závodů symbolicky odměněni rudými vlajkami, další v pořadí získávají vlajku bílou, zelenou, respektive modrou. Ještě před několika lety obdržel vítěz také speciální cenu: bylo to živé selátko, jež také plulo ve své vlastní gondole v historickém průvodu. Jeho průjezd pak býval jakýmsi barometrem vztahu obyvatel Benátek k zastupitelům města: pokud tento vztah nebyl zrovna

vřelý a sympatizující, bylo prasečko vítáno pískotem a výkřiky typu: „Už jede starosta!“ či „Ať žije starosta!“

Bohužel před pár lety Benátčané o tuto milou tradici přišli – po protestech ochránců zvířat.

Proč jsou gondoly černé?

Plytká voda laguny, úzké kanály a písčité břehy daly vzniknout lodím s plochým dnem bez kýlu. Zároveň bylo nutné dobře vidět dopředu a najít nejvhodnější trasu plavby – proto se začalo veslovat vestoje. Díky malé šířce kanálů vznikly asymetrické lodě,

na kterých bylo možné veslovat jen s jedním veslem. A s tím bylo potřeba volně manipulovat, proto vznikly otevřené vidlice-havlinky. Kvůli snadnému ovládní lodě bylo odstraněno i kormidlo.

Nejznámějším plavidlem Benátek je gondola. Její výstavba má přísná pravidla: její pravý bok musí být o 24 milimetrů kratší než levý. Loď musí mít 10,75 metru na délku a mít vnitřní šířku 1,38 metru. První gondoly se začaly stavět v 11. století. Loď se skládá z více než 280 různých částí a na její výrobu se používá osm druhů dřeva. Jediné kovové části jsou tzv. „ferro“ na přídě – to zajišťuje podélnou stabilitu lodě a vyvažuje hmotnost gondoliéra – a „risso“ na zádi.

O tom, proč jsou všechny gondoly výhradně černé, se traduje několik verzí. Jedna z nich hovoří o tom, že mají černou barvu od roku 1630, kdy bylo město postiženo morem a vymřela téměř polovina jeho obyvatel.

Veslaři – gondoliéri – byli a dodnes jsou svého druhu taxikáři. Většinou pracovali pro patricijskou rodinu nebo byli zaměstnání ve službách města a přepravovali občany po městě i po laguně. Dnes vozí výhradně turisty, místní se při běžných cestách přepravují malými parníčky, které plní funkci městského a příměstského autobusu. ■

LUMÍR PECOLD

Foto: autor

